

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 81.473 van 29 juni 1999
in de zaak A. 83.566/VII-18.202.**

In zake : Jo SMOLDERS,
die woonplaats kiest bij
advocaat J. BLANCHE,
kantoor houdende te TERVUREN,
Puttestraat 78

tegen :

het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door de
Vlaamse regering,
die woonplaats kiest bij
advocaat J. BERGÉ,
kantoor houdende te LEUVEN,
Naamsestraat 39, bus 1

tussenkommende partij :

1. de n.v. MAFRANS,
die woonplaats kiest bij
advocaat A. VLEMINCKX,
kantoor houdende te LEUVEN,
Vital Decosterstraat 46, bus 6
2. de gemeente HAACHT,
die woonplaats kiest bij
advocaat L. WIJNANT,
kantoor houdende te BRUSSEL,
Louizalaan 162.

DE Wnd. VOORZITTER VAN DE VIIe KAMER,

Gezien het verzoekschrift dat Jo SMOLDERS op
15 april 1999 heeft ingediend om de schorsing te
vorderen van de tenuitvoerlegging van het besluit van de
Vlaamse minister van leefmilieu en tewerkstelling van
20 januari 1999 waarbij, na een proeftermijn, aan de
n.v. MAFRANS definitief de vergunning wordt verleend
voor de uitbreiding van een drukkerij, gelegen aan de
Grote Baan 276 te Haacht;

Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op de artikelen 17 en 18;

Gezien de nota van de verwerende partij;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur P. SOURBRON;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen;

Gelet op de beschikking van 7 juni 1999 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 24 juni 1999;

Gehoord het verslag van Staatsraad R. STEVENS;

Gehoord de opmerkingen van advocaat J. BLANCKE, die verschijnt voor verzoeker, van advocaat J. BERGÉ, die verschijnt voor de verwerende partij, van advocaat A. VLEMINCKX, die verschijnt voor de eerste tussenkomende partij, en van advocaat I. DERDE die, loco advocaat L. WIJNANT verschijnt voor de tweede tussenkomende partij;

Gehoord het, behalve wat de omvang van de uitgesproken schorsing betreft, eensluidend advies van Auditeur P. SOURBRON;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Rechtspleging

Overwegende dat respectievelijk met verzoekschriften van 12 mei 1999 en 22 juni 1999 de n.v. MAFRANS en de gemeente Haacht vragen om in het administratief kort geding te mogen tussenkomen; dat die verzoeken kunnen worden ingewilligd;

Overwegende dat de tweede tussenkomende partij het verzoekschrift en de erin opgeworpen middelen onderschrijft, zodat hierop niet afzonderlijk dient te worden ingegaan;

2. Feiten

Overwegende dat de feitelijke toedracht van de zaak als volgt kan worden samengevat :

2.1. Door de n.v. MAFRANS, eerste tussenkomende partij, wordt een drukkerij geëxploiteerd aan de Grote Baan te Haacht.

Deze drukkerij is gespecialiseerd in het bedrukken en vervaardigen van verpakkingsmaterialen voor allerlei voedingsmiddelen (zoals boter, kazen, margarine, frituurvetten, chocolade,...).

Tijdens het productieproces worden inkt en lijmen gebruikt die oplosmiddelen bevatten.

De n.v. MAFRANS is sinds 1995 gevestigd aan de Grote Baan te Haacht. De drukkerij is gesitueerd in een klein industriegebied dat nagenoeg volledig wordt ingenomen door bedrijfsgebouwen. Het industriegebied is omringd door een verkavelde woonzone met een dertigtal woningen. De woning van de verzoeker is gelegen aan de Neerstraat 181, aan de achterzijde van de drukkerij.

De activiteiten van de drukkerij hebben aanleiding gegeven tot herhaald protest van de omwonenden.

den. Benevens de beroepen die gericht zijn tegen de vergunningsaanvraag die heeft geleid tot de thans bestreden beslissing, zijn voor de Raad van State volgende zaken aanhangig :

- een beroep tot nietigverklaring tegen de basisvergunning van 15 februari 1995;
- een beroep tot nietigverklaring tegen een bouwvergunning van 4 november 1996 voor het oprichten van een verbrandingsinstallatie.

2.2. Voorliggend geschil betreft de milieuvergunningsaanvraag die de n.v. MAFRANS op 19 september 1996 heeft ingediend voor de uitbreiding van de bestaande drukkerij door :

- een verhoging van het vergund vermogen van rubriek 11.1. tot 250 kW;
- een verhoging van het vergund vermogen van rubriek 11.2. tot 13 kW;
- de vervanging van een transformator met een nominaal vermogen van 300 kVA door een transformator met een nominaal vermogen van 400 kVA;
- de toevoeging van een regeneratieve thermische oxidator voor de behandeling van de afgezogen afvalgassen om de geurhinder te voorkomen met een geïnstalleerd vermogen van de afzuiginstallatie en de oxidator van 23 kW.

In essentie beoogt de exploitant met die aanvraag een vergunning te verkrijgen voor de ingebruikneming van een nieuwe Amber drukflexomachine (waardoor het aantal drukmachines van 3 op 4 wordt gebracht) en een nieuwe (tweede) cacheermachine (d.i. een machine voor het aanbrengen van een paraffinelaag op de verpakkingsmaterialen).

Naast de uitbreiding van de productiecapaciteit van de drukkerij, heeft een ander

deel van de aanvraag betrekking op de toevoeging aan de inrichting van een "regeneratieve thermische oxidator". De oxidator is, in niet-technische bewoordingen, een installatie die de afvalgassen die ontstaan tijdens het productieproces behandelt, vooraleer die gassen via een schouw in de lucht worden uitgestoten.

De verplichting om dergelijk systeem voor de behandeling van de afvalgassen te installeren gaat blijkbaar terug tot de basisvergunning van 15 februari 1996. Van die basisvergunning maakt immers een bijzondere exploitatievoorwaarde deel uit die voorschrijft dat "de afvoer van geoxideerde solventen moet worden verzekerd".

2.3. De gevraagde vergunning is in eerste aanleg op proef verleend voor een termijn van 2 jaar. Er worden een aantal bijzondere vergunningsvoorwaarden opgelegd die erop neerkomen dat om de zes maanden emissiemetingen dienen te worden uitgevoerd.

2.4. Tegen voornoemd vergunningsbesluit zijn verscheidene beroepen ingesteld bij de Vlaamse minister van leefmilieu en tewerkstelling.

Die beroepen gaan uit van omwonenden, van de gemeente Haacht, tweede tussenkomende partij, en van de exploitant zelf die zich in het bijzonder heeft gekant tegen de verplichting van de zesmaandelijksse emissiemetingen.

2.5. Met een besluit van 24 juni 1997 heeft de Vlaamse minister van leefmilieu en tewerkstelling het beroepen deputatiebesluit bevestigd, met dien verstande dat de in eerste aanleg verleende proefvergunning voor 2 jaar wordt aangevuld met een aantal nieuwe bijzondere voorwaarden.

Aldus moest de exploitant tijdens de proefperiode volgende bijzondere voorwaarden naleven :

"Artikel 1

Om de goede werking van de regeneratieve thermische oxydatie-installatie na te gaan, dienen in uitvoering van artikel 4.4.4.1. § 3. 1. alle parameters opgenomen in artikel 5.11.0.5. zesmaandelijks gemeten te worden.

Artikel 2

Een eerste emissiemeetprogramma dient in de eerste helft van april 1997 te worden uitgevoerd.

Artikel 3

De meetperiode moet de opstartfase van de drukpersen omvatten.

Artikel 4

De resultaten van deze meetcampagnes dienen meege-deeld te worden aan de afdeling milieuinspectie Vlaams-Brabant (AMINAL) en aan de Vlaamse Milieum-aatschappij.

Artikel 5

Een buffertank dient te worden geplaatst om de piekmissies van organische stoffen bij overschakelen, af te vlakken. Deze installatie dient operationeel te zijn tegen uiterlijk 1 november 1997. Een gelijkwaardig systeem is enkel toegelaten mits het goedgekeurd wordt door de afdeling Milieuvergunningen.

Artikel 6

Het tweede emissiemeetprogramma, opgelegd conform artikel 1 en 2 tegen uiterlijk oktober 1997, dient in afwijking van artikel 1 en 2 te worden uitgevoerd uiterlijk 1 maand na het volledig operationeel zijn van deze buffertank.

De emissiemetingen moeten voor wat betreft de emissie van organische stoffen een beeld geven van zowel de ogenblikkelijke als de gemiddelde emissies.

Artikel 7

Een erkend milieudeskundige in de discipline lucht dient in een rapport vast te stellen welke afgas-debieten worden geproduceerd door de op de thermische naverbrandingsinstallatie aangesloten machines. Op basis van de specificaties van deze naverbrander wordt daarna vastgesteld of deze naverbrander voldoende capaciteit heeft om deze stromen met het opgegeven rendement te behandelen. Dit verslag wordt overgemaakt aan de afdeling Milieuvergunningen tegen 1 januari 1998."

Zeer bondig samengevat werden van de exploitant dus een drietal zaken verlangd tijdens de proefperiode :

- a. in totaal vier emissiemetingen laten uitvoeren (één meting om de zes maanden);

- b. een buffertank of "een gelijkwaardig systeem" installeren;
- c. een studie laten uitvoeren over het al dan niet voldoende zijn van de capaciteit van de geïnstalleerde thermische naverbrander.

2.5. Het proefvergunningsbesluit van 24 juli 1997 bevat onder meer volgende overwegingen :

"Overwegende dat in het bedrijf in 1 ploeg wordt gewerkt; dat dit impliceert dat de thermische naverbrander elke morgen dient te worden opgestart en op temperatuur dient te worden gebracht; (...)

Overwegende dat bij een onvolledige verbranding organische stoffen in de omgevingslucht worden geloosd; dat de solventen als hoofdbestanddeel ethylacetaat bevatten, dat prikkelingen in de ogen en ademhalingswegen kan veroorzaken; dat dit ethylacetaat onder invloed van vocht kan ontbinden in azijnzuur en ethanol; dat dit azijnzuur aanleiding kan geven tot geurhinder; dat een volledige verbranding, zonder piekmissies, derhalve een vereiste is;

Overwegende dat deze installatie volgens artikel 5.11.0.5. van titel II van het Vlarem aan een emissiegrenswaarde voor de organische stoffen (TOC) van 50 mg/Nm³ moet voldoen;

Overwegende dat emissiemetingen werden uitgevoerd door SGS Ecocare in november 1996; dat de vierde drukmachine, die het voorwerp uitmaakt van de uitbreidingsaanvraag, bij de metingen niet in exploitatie was; dat deze metingen hebben aangetoond dat het uurgemiddelde van de restemissies van organische stoffen ver onder de norm ligt, namelijk gemiddeld 11 mg/Nm³; dat de pieken die optreden tijdens de reactorwisseling emissies van 20 à 60 mg/Nm³ gedurende maximaal 30 seconden veroorzaakten; (...)

Overwegende dat uit de metingen uitgevoerd door de N.V. SGS ECO CARE Consultants in november 1996 kan opgemaakt worden dat bij de omschakeling van de ene reactor naar de andere pieken in de lozing van onbehandeld afvalgas voorkomen; dat deze pieken door het plaatsen van een buffertank, wat optioneel was bij de aankoop van de naverbrander, of een gelijkwaardig systeem zouden kunnen vermeden worden; dat de efficiëntie van een dergelijke buffertank of eventueel andere gelijkwaardige maatregelen moet blijken uit de opgelegde emissiemetingen; (...)

Overwegende dat de voor april 1997 opgelegde meting dus niet tijdig werd uitgevoerd; dat deze meting zou kunnen toelaten vast te stellen of de installatie bij vollast de vereiste zuivering kan bewerkstelligen

teneinde de geurhinder voor de omwonenden te beperken; dat het derhalve aangewezen is de verleende proefvergunning voor een periode van twee jaar te bevestigen, binnen dewelke de exploitant moet bewijzen aan de opgelegde voorwaarden te kunnen voldoen en zijn bedrijf zonder overmatige hinder te kunnen uitbaten;

(...)

Overwegende dat op basis van de beschikbare gegevens vermoed kan worden dat de risico's voor de externe veiligheid, de hinder, de effecten op het leefmilieu, op de wateren, op de natuur, en op de mens buiten de inrichting veroorzaakt door de gevraagde exploitatie mits naleving van aangepaste milieuvergunningsvoorwaarden tot een aanvaardbaar niveau zullen kunnen worden beperkt; dat hieromtrent evenwel pas definitief uitsluitel kan worden gegeven na evaluatie van een reële exploitatie; dat het daarom noodzakelijk is de beoogde exploitatie toe te staan op proef voor een termijn die dergelijke technische evaluatie mogelijk maakt".

2.6. De verzoekende partij heeft tegen het vergunningsbesluit van 24 juli 1997 een annulatieberoep en een vordering tot schorsing ingesteld. De vordering tot schorsing is afgewezen bij 's Raads arrest nr. 72.610, van 19 maart 1998, op grond van volgende overwegingen :

"Overwegende, wat de tweede voorwaarde betreft, dat met het bestreden besluit concreet de vergunning wordt verleend om de bestaande drukkerij van de tussenkomende partij uit te breiden met een nieuwe drukflexomachine, waardoor het aantal vergunde drukmachines op 4 wordt gebracht, een nieuwe (tweede) cacheermachine, en een installatie voor het behandelen van de afvalgassen afkomstig van de drukpersen; dat die vergunning wordt verleend voor een proeftermijn eindigend op 30 januari 1999;

Overwegende dat de aangevoerde nadelen, die vooral betrekking hebben op geurhinder, bijgevolg slechts gedurende een welbepaalde korte periode moeten worden ondergaan; dat verzoekster met haar betoog niet aantoonde, noch aanvoert, dat die nadelen dermate ernstig zijn dat zij zelfs niet gedurende dergelijke korte tijd kunnen verdragen worden; dat bovendien een proefvergunning onder meer net tot doel heeft proefondervindelijk uit te maken welke hinder de betrokken inrichting precies veroorzaakt; dat aan de desbetreffende schorsingsvoorwaarde derhalve niet is voldaan".

2.7. Zoals hierboven aangegeven bestond één van de bijzondere voorwaarden erin dat de exploitant vóór 1 november 1997 een buffertank of een "gelijkwaardig systeem" zou installeren.

De exploitant heeft voor dat laatste gekozen.

Op 14 oktober 1997, d.w.z. een tweetal weken voor het verstrijken van de in de proefvergunning gestelde termijn voor de uitvoering van die bijzondere voorwaarde, heeft de afgevaardigd bestuurder van de eerste tussenkomende partij een brief aan de Vlaamse minister van leefmilieu gericht waarin hij een drietal maatregelen in de plaats van de buffertank voorstelt. Die maatregelen bestaan er concreet in dat :

- de schouw met vier meter zal worden verhoogd;
- een "venturi-systeem" geïnstalleerd zal worden (dat is eigenlijk een ventilator die extra lucht in de schouw brengt om de solventen die in de buitenlucht komen te verdunnen);
- de naverbrandingsinstallatie zal worden aangepast ten einde de omschakelingstijden van de verbrandingskamers te reduceren (hierdoor zouden de piekmissies "afgevlakt" worden).

2.8. Het voorstel van gelijkwaardig systeem is onderzocht door de afdeling milieuvergunningen.

In een nota van 12 december 1997, gericht aan het afdelingshoofd van de afdeling milieuvergunningen, wordt gesteld dat uit de "laatste meetgegevens" blijkt dat de door de exploitant voorgestelde maatregelen een gunstige invloed op de piekmissies hebben en dat de gekozen oplossing gelijkwaardig is met een buffertank.

Met een brief van 3 juli 1998 heeft de afdeling milieuvergunningen beslist de door de exploitant voorgestelde maatregelen als gelijkwaardig met een buffertank te beschouwen. Die brief luidt als volgt :

"Volgens het ministerieel besluit van 24 juli 1997 waarbij uw proefvergunning in beroep werd aangevuld met enkele bijzondere voorwaarden, moest tegen uiterlijk 1 november 1997 een buffertank worden geplaatst ter hoogte van de naverbrandingsinstallatie. Een gelijkwaardig systeem was eveneens toegelaten mits het goedgekeurd werd door de afdeling Milieuvergunningen.

Met een schrijven van 14 oktober 1997 werd ons een voorstel van gelijkwaardig systeem overgemaakt, bestaande uit :

- het verhogen van een schoorsteen met 4 meter;
- het toevoegen van extra lucht in de schouw door middel van een venturisysteem met een elektrisch gestuurd kleppensysteem;
- aanpassing van PLC-sturing waardoor de omschakeltijden van de verbrandingskamers worden gereduceerd.

Omwille van het feit dat ondanks deze aanpassingen via diverse kanalen klachten werden ingediend inzake geurhinder, werd de goedkeuring als gelijkwaardig systeem aan een langduriger nader onderzoek onderworpen. Volgende conclusies werden getrokken uit dit onderzoek.

In uitvoering van de laatste bijzondere voorwaarde, opgelegd in het ministerieel besluit van 24 juli 1997, werd door een erkend milieudeskundige in de discipline lucht een rapport opgesteld inzake de capaciteit van de naverbrander. Door de klagers werd immers meerdere malen geopperd dat deze naverbrander onvoldoende capaciteit had.

Het rapport van SGS concludeert dat enerzijds de capaciteit van de naverbrander 18.500 Nm³/u bedraagt en anderzijds uit debietsmetingen volgt dat gemiddeld 14.500 Nm³/u (nat) naar de naverbrander wordt geleid als de ventilatie van alle machines in werking is. De dimensionering van de naverbrander is dus voldoende.

Tevens werd ik op de hoogte gebracht van het onderzoeksverslag opgesteld door een extern bureau (BV Maetis Consultancy). Dit bureau concludeert dat :

- er geen reden is om aan te nemen dat deze oplossing ('de super-injector') minder goed werkt dan het oorspronkelijk voorziene buffervat;
- bij andere verpakkingsdrukkerijen aanzienlijke diffuse emissies bestaan, en dat dit probleem zich in uw bedrijf niet voordoet;
- de geïnstalleerde naverbrander en de voorgestelde supplementaire maatregelen voldoen aan de eisen van Vlare II, aan de op stapel staande Europese richtlijn en aan de BBT voor de grafische sector, zoals omschreven door het VITO (Maetis Consultancy was trouwens betrokken in de opmaak van de VITO-BBT-sectorstudie).

De metingen van de voorbije jaren hebben het volgende resultaat opgeleverd :

- de eerste meting, uitgevoerd door SGS op 25.11.1996, had betrekking op een periode van 52 minuten. Tijdens deze periode werden zeer kortstondige pieklozingen (ca. 30 seconden) waargenomen van 20 tot 60 mg C/Nm³;
- bij de tweede meting, uitgevoerd door VITO in opdracht van de afdeling Milieu-inspectie naar aanleiding van klachten van de buurtbewoners wegens geurhinder, waren de uitslagen van de pieklozingen als volgt :
 - meetinterval om de minuut gemiddeld 30 mg C/Nm³;
 - meetinterval om de 15 seconden gemiddeld 150 tot 300 mg C/Nm³;
 - meetinterval om de seconde gemiddeld 500 tot 600 mg C/Nm³;
 en dit ter vergelijking met gemiddelde concentraties van 400 tot 1.000 mg C/Nm³ aan de ingang van de naverbrander;
- bij de derde emissiemeting, uitgevoerd op 17.11.1997 en na aanpassing van de installatie, was de gemiddelde uuremissie 15 mg C/Nm³. Tijdens deze meting werden ook een aantal zeer kortstondige piekwaarden genoteerd (36 in het totaal) met een gemiddelde piekwaarde van 201 mg C/Nm³;
- de laatste meetgegevens tonen aan dat de uitgevoerde veranderingen de zeer kortstondige piekconcentraties reduceren.

De meetcampagnes bevestigen dat de gemiddelde uuremissie van koolwaterstoffen (11 mg C/Nm³, 19 mg C/Nm³ en 15 mg C/Nm³), afkomstig van de naverbrandingsinstallatie zonder buffertank, voldoet aan de opgelegde norm van 50 mg C/Nm³ en de uitgevoerde veranderingen de zeer kortstondige piekconcentraties reduceren, zodat er gesteld kan worden dat naverbrandingsinstallatie optimaal werkt.

Op basis van de metingen en de beoordeling door het extern bureau, meen ik dan ook dat het door u voorgestelde systeem als gelijkwaardig kan beschouwd worden aan de in het ministerieel besluit opgelegde buffertank".

2.9. In de loop van de proeftermijn, die geëindigd is op 30 januari 1999, heeft de exploitant twee emissiemetingen laten uitvoeren:

- a. In de periode van 21 tot 28 mei 1997 zijn door het VITO metingen uitgevoerd van de "vluchtige organische koolwaterstoffen". Die metingen zijn verwerkt in een rapport van juni 1997.

- b. Een tweede meting van de emissies heeft plaatsgevonden op 17 november 1997. In het analyserapport van SGS ECOCARE ANALYTICAL SERVICES, die de metingen heeft uitgevoerd, is onder meer gesteld dat tijdens de meetperiode regelmatig kortstondige piekwaarden werden genoteerd met een gemiddelde waarde van 201 C/Nm³.

De metingen van 17 november 1997 werden klaarblijkelijk uitgevoerd op een ogenblik dat de exploitant twee van de sub 1.7 vermelde maatregelen had uitgevoerd (namelijk de installatie van een "venturi-systeem en de aanpassing van de omschakelingstijden van de naverbrandingsinstallatie).

2.10. De exploitant heeft, weze het op het eerste gezicht laattijdig, gevolg gegeven aan de derde opgelegde bijzondere voorwaarde, namelijk het laten uitvoeren van een studie over de capaciteit van de naverbrandingsinstallatie.

Op 6 januari 1998 heeft SGS ECOCARE debietsmetingen uitgevoerd op het toevoerkanaal naar de naverbrander. Bij die metingen werd een gemiddeld debiet vastgesteld van 14.500 Nm³ per uur (nat).

Op vraag van de exploitant heeft een gerechtsdeurwaarder vastgesteld dat tijdens voormelde metingen drie drukmachines, een cacheermachine en een wasinstallatie in werking waren.

2.11. Hoewel dit niet was opgelegd door de proefvergunning, heeft de exploitant, in samenspraak met de milieu-inspectie, een bijkomend onderzoek laten uitvoeren "naar de wijze waarop de oplosmiddelen uitstoot wordt tegengegaan en geurhinder wordt voorkomen".

Dat onderzoek geeft, in vrij algemene bewoordingen, een overzicht van de factoren die geurhinder kunnen

doen ontstaan en van de maatregelen die dit kunnen tegengaan.

2.12. De afdeling milieu-inspectie, buitendienst Vlaams-Brabant, stelt op 15 oktober 1998 het door artikel 40, § 2, 1°, a), van Vlarem I voorgeschreven evaluatieverslag op.

In dat verslag wordt melding gemaakt van in totaal een vijftigtal klachten die tijdens de proefperiode zijn ingediend (de klachten zijn verspreid over alle maanden van het jaar).

Die klachten blijken afkomstig te zijn van de verzoekende partij, van een lokaal actiecomité van omwonenden, van omwonenden zelf en ten slotte van de burgemeester van de gemeente Haacht. Het merendeel van de klachten is gericht aan de minister, een ander deel is bestemd voor de milieu-inspectie en voor de burgemeester.

Wat de grond van de zaak betreft, stelt de toezichthoudende ambtenaar in het evaluatieverslag het volgende :

"2.4. Bestrijding van het probleem

Overwegende dat ter bestrijding van het probleem controles werden ingesteld, metingen uitgevoerd, processen-verbaal geschreven en aanmaningen gegeven, dat op de schriftelijke klachten, telkens dit relevant werd geacht, schriftelijk werd geantwoord en dat noodzakelijkerwijze correspondentie gevoerd werd met het kabinet van de minister en met het inspectoraat-generaal;

Overwegende dat van in het begin van de proeftijd tot heden zo'n veertigtal onderzoeken ter plaatse werden ingesteld, wat betekent dat het betrokken bedrijf om de veertien dagen gecontroleerd werd, dat het merendeel van deze controles gericht waren op het vaststellen van geurhinder, waaronder enkele als reactie op telefonische klachten, dat alles te samen een zestal keren het bedrijf inwendig gecontroleerd werd, wat al dan niet gepaard ging met besprekingen met de exploitant, dat hierbij ook nog de aanwezigheden van de toezichthoudende ambtenaar bij de metingen verricht door SGS en het VITO moeten gerekend worden;

Overwegende dat op initiatief van de Milieu-inspectie van 21 tot 28 mei 1997 door VITO (Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek) bij betrokken verpakkingsdrukkerij metingen werden uitgevoerd met het oog op de bepaling van vluchtige organische koolwaterstoffen, dat dienaangaande een proces-verbaal van controle van in de lucht geloosde stoffen, werd opgesteld, gedateerd op 21 mei 1997;

Overwegende dat in bedoelde periode twee processen-verbaal werden opgesteld, die uitgaande van het gemeentebestuur niet meegerekend, dat het PV van 18 november 1997, dat een PV van Inlichtingen was, de tenuitvoerlegging van art. 5 van de bijzondere voorwaarden van de lopende vergunningen als voorwerp had, dat betrekking heeft op de verplichting een buffertank of een gelijkwaardig systeem te plaatsen, dat het PV van 13 januari 1998 een aanvankelijk proces-verbaal was met als voorwerp de organoleptische waarneming van geurhinder, dat een telefonische klacht van één van de burens hiervan aan de basis lag;

Overwegende dat de NV MAFRANS in toepassing van art. 64, van Vlarem, Titel I, tweemaal bij aangetekend schrijven werd aangemaand, nl. op 22 januari 1998 en 20 maart 1998, dat bedoelde aanmaningen betrekking hadden op

- het probleem van het opstarten van de verbrandingsinstallatie 's maandags en de eventuele verbeteringen die in dit verband nog moesten doorgevoerd worden;
- het probleem van de (op het platte dak verborgen) schoorsteen van de werkplaats langswaar V.O.S. geëmitterd werden zonder dat ze langs de verbrandingsinstallatie geleid werden;
- de maatregelen die de exploitant eventueel nog zou kunnen nemen om de geurhinder maximaal tegen te gaan, dat evengenoemde maatregel tijdens mondelinge besprekingen nader geconcretiseerd werd in het aanstellen van een internationaal gereputeerd studie bureau, in casu MAETIS CONSULTANCY BV, Timmermanslaan 2, postbus 1644, te 3600 BP MAARSSEN, Nederland;

Overwegende dat in de periode waar het hier om gaat 19 brieven verstuurd werden met antwoorden aan klagers, waaronder twee aan de burgemeester van Haacht;

2.5. Oplossingen voor het probleem

Overwegende dat voor de bestrijding van de geurhinder in eerder opgelegde vergunningsvoorwaarden de plaatsing van de thermische naverbrandingsinstallatie werd opgelegd,

dat voorzichtigheidshalve bij besluit van 30 januari 1997 slechts een proefvergunning werd afgeleverd,

dat in evengenoemde vergunning vier bijzondere voorwaarden werden opgelegd, omvattende

- een zesmaandelijks meting van alle parameters;

- het uitvoeren van het eerste emissiemeetprogramma in de eerste helft van april 1997;
- de verplichting de opstartfase van de drukpersen in de meetperiode te integreren;
- het meedelen van de meetresultaten aan AMI en aan VMM;

dat naar aanleiding van de beslissing in beroep de Vlaamse minister van Leefmilieu en Tewerkstelling de bijzondere voorwaarden uitgebreid heeft zoals hierboven geschetst,

dat evengenoemde bijzondere voorwaarden o.m. voorzagen dat als de exploitant in plaats van een buffertank te plaatsen, de voorkeur gaf aan een alternatief systeem, dit moest goedgekeurd worden door AMV,

dat ten overvloede, op kosten van de exploitant, een internationaal consultbureau werd ingeschakeld, nl. MAETIS CONSULTANCY BV ten einde tot een finaal besluit te komen;

3. Evaluatie van de doorgevoerde oplossingen

3.1. het afvlakken van de piekmissies van organische stoffen

Overwegende dat de exploitant, om te voldoen aan de bijzondere voorwaarde vervat sub art. 5, ten opzichte van de buffertank de voorkeur gegeven heeft aan een alternatief systeem, te weten een venturi-systeem met elektrisch gestuurde kleppen, waarbij -bij het omschakelen van de kamers van de verbrandingsinstallatie- piekconcentraties in de schouw verdund worden vooraleer deze te verlaten,

dat bedoeld systeem bij aangetekend schrijven d.d. 3 juli 1998 van AMV goedgekeurd werd;

Overwegende dat op 17 november 1997 emissiemetingen uitgevoerd werden door het erkend laboratorium NV DEPAUW & STOKOE, SGS ECOCARE Analytical Services, Environmental Division of NV DEPAUW & STOKOE, waaruit blijkt dat het gehalte aan totaal koolwaterstoffen in de afvalgassen 15 mg C/Nm³ bedraagt, hetgeen overeenkomt met de resultaten die vastgesteld zijn bij een meetcampagne van VITO in de periode van 22 tot 28 mei 1997, in opdracht en voor rekening van AMI;

Overwegende dat het toevoegen van extra lucht in de schouw maakt

1) dat de piekmissies duidelijk naar beneden worden gebracht;

2) dat de uittredesnelheid ter hoogte van de schoorsteenmond hoger ligt, wat een positief effect heeft op de pluimstijging;

3) dat de temperatuur van de afvalgassen daalt, wat een negatief effect heeft op de pluimstijging, dat echter de verhoging van de schouw met 4 m, in combinatie met een dalende piekconcentratie, resulteert in een betere luchtkwaliteit op grondniveau,

dat uit de metingen van NV DEPAUW & STOKOE van 6 januari 1998 blijkt dat het debiet bij volbelasting 14.500 Nm³/h bedraagt, wat geen probleem oplevert vermits de installatie geschikt is voor het verwerken van 18.500 Nm³/h proceslucht;

3.2. het venturi-systeem als alternatief voor het bufferbekken

Overwegende dat het venturi-systeem met elektrisch gestuurde kleppen, als alternatief voor het bufferbekken, goedgekeurd werd door AMV bij brief van 3 juli 1998,

bedoelde goedkeuring is gesteund op het feit dat de metingen van de voorbije jaren bevestigen dat de gemiddelde uuremissie van koolwaterstoffen, afkomstig van de naverbrandingsinstallatie zonder buffertank (11 mg C/Nm³, 19 mg C/Nm³ en 15 mg C/Nm³), voldoet aan de opgelegde norm van 50 mg C/Nm³ en de uitgevoerde veranderingen de zeer kortstondige piekconcentraties reduceren zodat er kan gesteld worden dat de naverbrandingsinstallatie optimaal werkt,

dat onderhavige goedkeuring de bevindingen van MAETIS CONSULTANCY BV mee incalculeert;

3.3. maximaal bestrijding van de geurhinder

Overwegende dat MAETIS CONSULTANCY BV tot de bevinding komt dat

1) de oplosmiddelenuitstoot van de verpakkingdrukkerij van de NV MAFRANS op zodanige wijze beperkt wordt dat geurhinder in de omgeving niet of slechts bij hoge uitzondering zal optreden;

2) de naverbrander voldoet aan alle redelijkerwijs te stellen eisen;

3) behalve de met oplosmiddeldamp beladen drooglucht ook alle ventilatielucht uit de drukkerij naar de naverbrander wordt toegevoerd;

4) de schoorsteenhoogte, in combinatie met de aan de afgassen extra toegevoegde omgevingslucht, voldoende is om de kleine restemissies uit de naverbrander adequaat te verdunnen en verspreiden;

5) de concentratie aan oplosmiddeldamp in de omgeving van het bedrijf zal zodanig laag zijn, dat deze beneden de geurgrens blijft,

dat zodoende de concentratie ook ver onder elke waarde blijft waarbij gevaar voor de volksgezondheid zou kunnen geducht worden;

6) eveneens voldaan wordt aan de eisen die ter beperking van ozonvorming aan de uitstoot van vluchtige organische stoffen gesteld worden;

4. Conclusie

De verpakkingdrukkerij van de NV MAFRANS te HAACHT-Wespelaar voldoet aan de gestelde voorwaarden, abstractie gemaakt van de aanwezige inrichtingen die niet vergund zijn en die een regularisatie behoeven".

2.13. Tevens worden volgende adviezen uitgebracht:

- a. De afdeling stedenbouwkundige vergunningen handhaaft op 1 oktober 1998 haar gunstig stedenbouwkundig advies dat zij op 17 april 1997 heeft uitgebracht in het kader van de beroepsprocedure die heeft geleid tot het proefvergunningsbesluit van 24 juli 1997. In het advies van 17 april 1997 was het volgende gesteld :

"Volgens het gewestplan Leuven (K.B. van 7 april 1977) is de inrichting (enkel dit perceel) gelegen in een industriegebied (artikel 7.2. van het K.B. dd. 28 december 1972), langs alle zijden omringd door woongebied.

Voor de plaats in kwestie bestaat er geen goedgekeurd gemeentelijk plan van aanleg.

Gelet op de verenigbaarheid van de inrichting met de voor het terrein geldende planologische voorschriften, wordt over de aanvraag een principieel gunstig advies uitgebracht, mits de nodige strenge voorwaarden, nodig om de hinder van de inrichting te beperken tot een voor de woonomgeving aanvaardbaar niveau, wat behoort tot de bevoegdheid van de Afdeling Milieuvergunningen, kunnen worden opgelegd."

- b. Het hoofdbestuur milieuvergunningen stelt op 19 november 1998 voor om de vergunning definitief te verlenen.
- c. Op 20 november 1998 brengt de gewestelijke milieuvergunningscommissie haar advies uit. Dat advies is een letterlijke overname van het een dag eerder uitgebrachte advies van het hoofdbestuur milieuvergunningen.
- d. Omdat voormelde adviezen en verslagen klaarblijkelijk niet volstonden om een gemotiveerde definitieve beslissing over de vergunningsaanvraag te nemen, heeft de afdeling milieuvergunningen op 18 januari 1999 (dus nagenoeg een maand na het advies van de gewestelijke milieuvergunningscommissie) een aanvullend advies verstrekt. Dat aanvullend advies is integraal en

woordelijk overgenomen in de bestreden beslissing.

2.14. Met het bestreden besluit van de Vlaamse minister van leefmilieu en tewerkstelling van 20 januari 1999 wordt de vergunning definitief verleend voor een termijn die samenvalt met de eindtermijn van de basisvergunning (dus tot 11 september 2015).

Door dat besluit wordt ook de uitvoering van een nieuwe meting van de emissies opgelegd.

Tevens moet de naverbrandingsinstallatie technisch doorgelicht worden door een erkend deskundige.

Het betrokken besluit berust voornamelijk opvolgende motieven :

"Gelet op de ligging van de inrichting in een industriegebied volgens het Gewestplan Leuven, vastgesteld bij koninklijk besluit van 7 april 1977;

Overwegende dat er voor de plaats in kwestie geen goedgekeurd gemeentelijk plan bestaat;

Overwegende dat de inrichting volgens dat gewestplan grenst aan een woongebied ander dan woongebied met landelijk karakter;

Overwegende dat er binnen een straal van 100 m rond het bedrijf ongeveer 35 woningen staan;

Overwegende dat vanuit oogpunt van de stedenbouwkundige en ruimtelijke aspecten gesteld kan worden dat de exploitatie van de inrichting die het voorwerp van de voormelde milieuvergunningsaanvraag uitmaakt, verenigbaar is met de toepasselijke ruimtelijke en stedenbouwkundige voorschriften;

Overwegende dat de betrokken inrichting een bestaande drukkerij is waarvoor de regularisatie werd aangevraagd voor de uitbreiding door verhoging van het vergund vermogen en door toevoeging van een regeneratieve thermische oxidator voor de behandeling van afvalgassen;

Overwegende dat bij besluit van de bestendige deputatie van 30 januari 1997 slechts een proefvergunning voor twee jaar werd afgeleverd; dat hierbij de plaatsing van een thermische naverbrandingsinstallatie werd opgelegd teneinde de geurhinder te bestrijden; dat tevens als bijzondere voorwaarden een zesmaandelijkse meting van alle parameters van artikel 5.11.0.5 van titel II van het Vlarem, het uitvoeren van een emissiemeetprogramma in de eerste helft van april 1997, het omvatten van de opstartfase van de drukpersen in de meetperiode en het verplicht doorsturen van de resultaten van deze meetcampagnes

aan de afdeling Milieu-inspectie en aan de Vlaamse Milieumaatschappij werden opgelegd;

Overwegende dat in beroep bij ministerieel besluit van 24 juli 1997 volgende bijzondere voorwaarden werden toegevoegd :

- Een buffertank dient te worden geplaatst om de piekmissies van organische stoffen bij het overschakelen af te vlakken. Deze installatie dient operationeel te zijn uiterlijk op 1 november 1997. Een gelijkwaardig systeem is enkel toegelaten mits het goedgekeurd wordt door de afdeling Milieuvergunningen.
- Het tweede emissiemeetprogramma, opgelegd conform artikel 1 en 2 tegen uiterlijk oktober 1997, dient in afwijking van artikel 1 en 2 te worden uitgevoerd uiterlijk 1 maand na het volledig operationeel zijn van deze buffertank. De emissiemetingen moeten voor wat betreft de emissie van organische stoffen een beeld geven van zowel de ogenblikkelijke als de gemiddelde emissies.
- Een erkend milieudeskundige in de discipline lucht dient in een rapport vast te stellen welke afvalgasdebieten worden geproduceerd door de op de thermische naverbrandingsinstallatie aangesloten machines. Op basis van de specificaties van deze naverbrander wordt daarna vastgesteld of deze naverbrander voldoende capaciteit heeft om deze stromen met het opgegeven rendement te behandelen. Dit verslag wordt overgemaakt aan de afdeling Milieuvergunningen tegen 1 januari 1998;

Overwegende dat de exploitant geen buffertank heeft geplaatst, maar gekozen heeft voor een alternatief systeem; dat dit bestaat uit een venturi-systeem met elektrisch gestuurde kleppen, waarbij bij het omschakelen van de kamers van de verbrandingsinstallatie de piekconcentraties in de schouw verdund worden vooraleer deze te verlaten; dat dit systeem op 3 juli 1998 goedgekeurd werd door de afdeling Milieuvergunningen;

Overwegende dat het bedrijf wat de emissies betreft, doorgelicht werd door een extern bureau, de BV MAETIS CONSULTANCY; dat dit extern bureau tot de conclusie komt dat :

'de oplosmiddeluitstoot van de N.V. MAFRANS op zodanige wijze wordt beperkt, dat geurhinder in de omgeving niet of slechts bij zeer hoge uitzondering zal optreden;

de naverbrander voldoet aan alle redelijkerwijs te stellen eisen; dat behalve de met oplosmiddelendamp beladen drooglucht ook alle ventilatielucht uit de drukkerij aan de naverbrander wordt toegevoegd;

de concentratie aan oplosmiddelendamp in de omgeving van het bedrijf zodanig laag zal zijn dat deze beneden de geurgrens blijft; dat hiermee de concentratie ook ver onder elke waarde blijft

waarbij gevaar voor de volksgezondheid zou kunnen worden geducht;

de N.V. MAFRANS ook aan de eisen die, ter beperking van ozonvorming, aan de uitstoot van vluchtige organische stoffen worden gesteld, ruimschoots voldoet; dat men voldoet aan de eisen uit VLAREM II, aan de eisen die een gevolg zullen zijn van de komende Europese richtlijn en aan de Best Beschikbare Technieken voor de Grafische Sector zoals omschreven door VITO';

Overwegende dat de NV MAFRANS een verpakkingsdrukkerij is (hoofdzakelijk boterwikkels) waar momenteel 4 drukmachines (helio- en flexodruk) in gebruik zijn; dat de inkten en lijmen die in deze machines worden gebruikt oplosmiddelen bevatten die gedurende het drogen van het drukwerk als dusdanig afgevoerd worden, via 1 centrale collector, naar een regeneratieve thermische naverbrander Rotamill; dat één van de voornaamste bestanddelen van de gebruikte oplosmiddelen ethylacetaat is dat een geurdrempel heeft van circa 0,25 à 1 mg/Nm³; dat dit ethylacetaat in de atmosfeer kan omgezet worden tot azijnzuur, dat een lagere geurdrempel heeft; dat ook ethanol, propanol en 1-methoxy-2-propanol (= propyleenglycol-methyl-ether) als solvent wordt gebruikt;

Overwegende dat voor de VOS-emissies volledigheidshalve ook de 2 cacheermachines moeten worden vermeld voor het lamineren (aanbrengen van een paraffinelaag) en een wasinstallatie;

Overwegende dat de diffuse emissies van zeer gering belang zijn gezien de persen hun drooglucht uit de werkplaats aanzuigen en de werkplaats derhalve in onderdruk wordt gehouden;

Overwegende dat de thermische naverbrander bestaat uit 2 warmtebuffers met keramisch materiaal met daartussen de verbrandingskamer waarin de solventen op een temperatuur hoger dan 800°C worden verbrand; dat het hier gaat om afgasstromen die voor het grootste deel van de tijd voldoende solventen bevatten (meer dan 2,6 g/Nm³) om het proces autotherm te laten verlopen, dit wil zeggen zonder toevoer van bijkomende warmte (aardgastoevoer); dat beide warmtebuffers om beurten van functie wijzigen (afgassen opwarmen of warmte opnemen van de verbrande afgassen) met omschakeling circa om de 2 minuten; dat hierbij gedurende een zeer korte tijd onverbrande afgassen naar de schouw gaan;

Overwegende dat in titel II van het Vlarem, meer bepaald artikel 5.11.0.5.§2 uitdrukkelijk is gesteld dat 'de luchthoeveelheden die naar een onderdeel van de installatie worden toegevoerd om het afvalgas te verdunnen of af te koelen bij de bepaling van de emissiewaarden buiten beschouwing blijven'; dat hieruit moet duidelijk zijn dat het toevoeren van extra lucht niet verboden is (want het verdunnen kan in vele gevallen nuttig zijn om een betere dispersie

te verkrijgen; in andere gevallen kan het nuttig zijn om rookgassen bij de behandeling af te koelen) doch dat deze luchthoeveelheden uiteraard niet mogen meegerekend worden om de naleving van de emissienormen te bepalen; dat dit betekent dat het verdunnen van afgassen wel degelijk kan in aanmerking komen als BBT voor de beperking van de geurimmissie (effecten op grondniveau); dat reeds in 1997 bij de metingen werd vastgesteld dat de NV MAFRANS voldoet aan de emissienormen van titel II van het Vlarem, nl. voor organische stoffen max 50 mgC/Nm³ (als uurgemiddelde) door de aanwezigheid van de thermische naverbrander (bij katalytische naverbranding of bij gebruik van actief kool is de norm 2 resp. 3 maal minder streng); dat deze 'verduunning' dus niet is bedoeld om de norm te halen maar om een betere dispersie en dus lagere geurimmissiewaarden te bekomen en in die optiek zeker niet strijdig is met de letter en geest van titel II van het Vlarem;

Overwegende dat de opstartfase van deze thermische naverbrander gebeurt met behulp van de in de verbrandingskamer aanwezige aardgasbrander, waarbij buitenlucht wordt aangezogen in de omgeving van de naverbrander; dat pas na de opstartfase afgassen kunnen worden toegevoerd via de centrale collector;

Overwegende dat omtrent de naleving van de algemene, sectorale en bijzondere voorwaarden het volgende kan gesteld worden :

- algemene en sectorale voorwaarden van titel II van het Vlarem : alle voorwaarden inzake geluid, opslag van solventen, brandpreventie en -bestrijding zijn nageleefd;
- bijzondere voorwaarden uit het besluit van de Bestendige Deputatie van 30 januari 1997 :
de 4 bijzondere voorwaarden bepalen dat de afgassen tenminste 2 maal per jaar moeten gemeten worden, met een eerste meetcampagne in april 1997; de metingen moesten ook de opstartfase van de drukpersen omvatten en de resultaten moesten aan de afdeling Milieu-inspectie (AMI) en de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) worden overgemaakt;
dit betekent dat in de proefperiode in totaal 4 maal moest gemeten worden namelijk in april 1997, oktober 1997, april 1998 en oktober 1998; in het evaluatieverslag van AMI worden slechts emissiemetingen vermeld van mei 1997 (VITO) en november 1997 (SGS);
uit nader onderzoek is gebleken dat inderdaad in 1998 geen emissiemetingen zijn gebeurd;
- aanvullende bijzondere voorwaarden uit het ministerieel besluit van 24 juli 1997 :
 - * in oktober 1997 heeft aanvrager een gelijkwaardig systeem (ter vervanging van de opgelegde buffertank) voorgesteld om de piekemissies af te vlakken, bestaande uit 3 ingrepen :

- verhoging van de schouwhoogte met 4 m; dit is uitgevoerd;
- aanbrengen van een venturi systeem : hiervoor werd uiteindelijk een extra ventilator ('super-injektor') geïnstalleerd die continu extra verdunningslucht toevoegt aan de voet van de schouw;
- aanpassing van de PLC-sturing zodat de omschakeltijden worden gereduceerd : dit is uitgevoerd;

het systeem werd later gelijkwaardig bevonden; deze voorwaarde is nageleefd;

- * de tweede emissiemeetcampagne mocht in november 1997 uitgevoerd worden in plaats van oktober 1997;

deze voorwaarde is nageleefd (doch de volgende metingen werden niet uitgevoerd);

- * een rapport door een erkend milieudeskundige in de discipline lucht inzake de capaciteit van de naverbrander was opgelegd tegen 1 januari 1998; op 6 januari 1998 werden debietmetingen uitgevoerd en er werd gerapporteerd in de loop van januari 1998;

hoewel laattijdig is toch voldaan aan deze eis;

Overwegende dat het niet naleven van de meetverplichting een zware nalatigheid is van de exploitant; dat hij hiervoor ter verdediging aanvoert dat hij zich in 1998 volledig heeft laten leiden door de aanwijzingen van de toezichthoudende ambtenaar; dat hij inderdaad op vraag van de afdeling Milieuinspectie door een extern bureau BV MAETIS CONSULTANCY in 1998 een technisch verslag heeft laten opmaken, wat geen opgelegde bijzondere voorwaarde was, maar geen metingen heeft laten uitvoeren; dat deze verantwoording niettemin niet kan aanvaard worden;

Overwegende dat uit de evaluatie van de aanwezige afgaszuivering moet geconcludeerd worden dat de emissiegrenswaarden in normale omstandigheden kunnen gehaald worden; dat het niet naleven van de meetverplichting in 1998 derhalve geen reden kan zijn om de vergunning te weigeren; dat het echter wel in deze kontekst verantwoord is de meetverplichting nog te intensifiëren zoals verder wordt bepaald;

Overwegende dat de basisvergunning een schouw van meer dan 1 m boven de nok van de hoogste gebouwen was opgelegd; dat de NV MAFRANS in haar schrijven van 14 oktober 1997 een verhoging 4 m had vooropgesteld; dat bij het plaatsbezoek werd vastgesteld dat de schouw tot meer dan 5 m boven de nok is opgetrokken zodat is voldaan aan de vereiste schoorsteenhoogte;

Overwegende dat inzake de laatste bijzondere voorwaarde van het ministerieel besluit van 24 juli 1997 (het al dan niet voldoende groot zijn van de capaciteit van de naverbrander in vergelijking met de toegevoegde afgasdebieten) dus door een erkend

deskundige (SGS) op 6 januari 1998 debietsmetingen werden uitgevoerd en gerapporteerd werd in de loop van januari 1998; dat de Rotamill naverbrander van het type 16.500/2K is zodat zoals de naamgeving doet vermoeden, een capaciteit van 16.500 Nm³/uur zou kunnen verondersteld worden; dat het verslag van SGS dd. 29 december 1997 terecht uitgaat van een capaciteit van 18.500 Nm³/uur, gezien dit inderdaad de maximale capaciteit is zoals blijkt uit het voorgelegde kontrakt tussen de fabrikant van de naverbrander en de NV MAFRANS; dat anderzijds wat de aangevoerde afgasdebieten betreft moet gerekend worden met circa 3.000 à 4.000 Nm³/uur per drukpersen en max. 1.000 Nm³/uur voor de cacheer- en wasinstallaties; dat bovendien moet vastgesteld worden dat 4 drukpersen nooit alle samen in uitbating zijn en de afgasdebieten afhankelijk zijn van het aantal installaties in werking (drukopbouw in de centrale collector zodat bij aansluiting van meerdere persen de afgasdebieten per pers dalen); dat op 6 januari 1998 een totaal debiet van 14.500 Nm³/uur (nat) werd gemeten, waarbij terzelfdertijd de werking van de installaties werd vastgesteld door een deurwaarder; dat dit alles erop wijst dat de capaciteit van de naverbrander voldoende is om alle afgassen te verwerken;

Overwegende dat anderzijds moet vastgesteld worden dat alle afgassen worden aangezogen met een frekventiegestuurde aanzuigventilator, zodat de maximale afgasdebieten ook op basis van de technische data van deze ventilator kunnen bepaald worden;

Overwegende dat de beschikbaarheid van een thermische naverbrander in het algemeen zeer groot is; dat ook de NV MAFRANS bevestigt dat er zich met deze installatie geen technische problemen hebben voorgedaan; dat enkel bij vochtig weer de opstart met de gasbrander soms moeilijkheden heeft opgeleverd; dat echter uit het voorgaande is gebleken dat de installaties niet kunnen opgestart worden als de naverbrander niet in exploitatie is; dat een vaststelling hiervan door een externe technisch deskundige echter volledig uitsluitel moet geven;

Overwegende dat de exploitant bij het plaatsbezoek heeft aangetoond dat bij het uitvallen van de naverbrander alle drukpersen moeten stilgelegd worden om de naverbrander opnieuw op te starten;

Overwegende dat uit het verslag van de auditeur bij de Raad van State van 14 januari 1998 inzake het verzoek tot schorsing (en vernietiging) van het ministerieel besluit van 24 juli 1997, meer bepaald bij de bespreking van het eerste middel (afwezigheid van een bufferzone tussen woongebied en industriegebied), blijkt dat de Raad van State in deze het standpunt inneemt dat tussen de bestemmingen industriegebied en woongebied een vermoeden van onverenigbaarheid bestaat en dat het dus aan de

bevoegde overheid toekomt met concrete gegevens aan te tonen dat beide bestemmingsgebieden uit oogpunt van de ruimtelijke ordening met elkaar te verenigen zijn;

Overwegende dat een dergelijke verantwoording erin bestaat door erop te wijzen dat :

- * de aangevraagde installaties volledig kunnen voldoen aan de bepalingen van titel II van het Vlarem;
- * de residuele hinder voor de woonomgeving door de getroffen preventieve maatregelen dermate beperkt is dat er geen sprake meer is van emissies op industriële schaal; ter staving hiervan kan worden verwezen naar de geschatte totale residuele uitstoot van ethylacetaat die circa 700 g/uur bedraagt in de hypothese dat de gemiddelde uuremissie 20 mg C/Nm³ bedraagt (metingen toonden lagere waarden aan); deze uurvracht is een factor 4 lager dan de ondergrens (3 kg/u) vanaf wanneer voor ethylacetaat de algemene emissiegrenswaarden van bijlage 4.4.2. van titel II van het Vlarem gelden; de residuele uitstoot is dus zeer beperkt;
- * er circa 25 ton oplosmiddelen per jaar worden gebruikt (voor 1998 circa 28,25 ton) en de thermische naverbrander zorgt voor meer dan 98% verwijdering zodat slechts circa 500 kg/jaar wordt uitgestoten; de grafische sector in Vlaanderen staat in voor circa 3.000 ton/jaar VOS-emissies;
- * zelfs bij kleine residuele uitstoot er nog hinder kan zijn als de dispersie onvoldoende is; hiervoor wordt echter verwezen naar de 'super-injektor' aan de ingang van de schouw die ervoor zorgt dat de solventconcentratie daalt en de kinetische pluimstijging groter wordt terwijl de thermische pluimstijging kleiner wordt; globaal is het effect echter positief en zorgt het voor een grotere effectieve schouwhoogte en dus een betere dispersie;

dat voor wat betreft de esthetische aspecten verwezen wordt naar de adviezen van de afdeling Stedenbouwkundige Vergunningen die terzake geen opmerkingen formuleerden; dat trouwens ter plaatse werd vastgesteld dat de inrichting in zijn omgeving is geïntegreerd door groenschermen die in breedte variëren doch als voldoende kunnen bestempeld worden;

Overwegende dat uit al het voorgaande blijkt dat technisch de nodige voorzorgen zijn genomen om in normale omstandigheden geurhinder te voorkomen; dat het hier echter niet gaat om een afgasstroom met een konstant debiet en konstante concentratie, maar de naverbrander wordt onderworpen aan een variërende voeding; dat het niet uitgesloten is dat problemen zich voordoen bij zgn. suboptimale omstandigheden:

- * defect aan de naverbrander: volgens het verslag van de BV MAETIS CONSULTANCY worden bij defect aan de naverbrander de ongezuiverde afgassen via een bypass geloosd op niveau van het maaiveld en is aansluiting op de schouw nodig; deze conclusie is niet exact gezien bij het plaatsbezoek is vastgesteld dat deze bypass op de schouw is aangesloten;
- * sterke schommelingen in de belastingen aan solventen in de aangevoerde afgassen;
- * opstart;
- * ongunstige meteorologische situaties;

Overwegende dat de thermische naverbrander in principe is ingesteld om onder meer de schommelingen in de belasting op te vangen; dat de temperatuur op 4 plaatsen continu wordt gemeten (2 meetpunten in de warmtebuffer en 2 in de verbrandingskamer); dat de gemiddelde temperatuur continu wordt berekend en de regeling onder meer gebeurt op basis van de gemiddelde temperatuur;

Overwegende dat op basis van bovenstaande moet geconcludeerd worden dat de uitrusting aanwezig is om een milieutechnisch aanvaardbare uitbating te verzekeren; dat niettemin rekening houdende met de aanhoudende klachten en vaststellingen door politie en rijkswacht en wegens het niet naleven van de meetverplichting in 1998 een aanvullend onderzoek gewenst is, waarbij voorafgaand aan dit onderzoek een continu meting van het TOC-gehalte van de afgassen gedurende 1 maand wordt opgelegd teneinde een idee te hebben van de impact van werkingsdiskontinuiteiten op de residuele emissie van solventen;

Overwegende dat dit onderzoek zou bestaan uit een technische doorlichting van de naverbrander waarbij in het bijzonder wordt onderzocht of er voldoende veiligheden zijn ingebouwd om de emissies van ongezuiverde afgassen bij defect van de naverbrander, bij opstart en andere suboptimale omstandigheden te beletten; tevens wordt de capaciteit van de aanzuig-ventilator bepaald; tenslotte wordt onderzocht welke bijkomende mogelijkheden er zijn om de pluimstijging te verbeteren;

Overwegende dat deze continue meting aangevuld met het technisch onderzoek een definitief uitsluitsel dient te geven over de emissies van dit bedrijf in alle omstandigheden;

Overwegende dat indien op basis van de conclusies van deze studie wordt besloten dat er toch nog technische verbeteringen mogelijk en noodzakelijk zijn, kan overgegaan worden tot het eventueel aanvullen van de bijzondere voorwaarden (volgens artikel 45 van Vlarem I) met de verplichting toch een buffertank te plaatsen; dat de technische evaluatie van de installaties echter op huidig ogenblik geen aanwijzingen geeft dat deze bijkomende voorziening vereist is;

Overwegende dat gesteld kan worden dat de risico's voor de externe veiligheid, de hinder, de effecten op het leefmilieu, op de wateren, op de natuur en op de mens buiten de inrichting veroorzaakt door de gevraagde exploitatie tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt, mits naleving van de vergunningsvoorwaarden uit de proefvergunning, aangevuld met volgende bijzondere voorwaarden :

1. Voor 1 mei 1999 wordt overgegaan tot een continue meting gedurende 1 maand van de uitstoot aan organische oplosmiddelen, uitgedrukt in totaal organische koolstof.
2. Mede op basis van de resultaten van deze meetcampagne wordt een technische doorlichting van de naverbrander doorgevoerd tegen 1 september 1999, door een erkend deskundige in de discipline lucht, waarbij in het bijzonder wordt onderzocht of er voldoende veiligheden zijn ingebouwd om de emissies van ongezuiverde afgassen bij defect van de naverbrander, bij opstart en andere suboptimale omstandigheden te beletten; tevens wordt de capaciteit van de aanzuigventilator bepaald; tenslotte wordt onderzocht welke bijkomende mogelijkheden er zijn om de pluimstijging te verbeteren; het rapport wordt overgemaakt aan de afdeling Milieuvergunningen;

Overwegende dat er bijgevolg aanleiding toe bestaat de gevraagde vergunning overeenkomstig artikel 30 § 2 van titel I van het Vlarem definitief te verlenen voor een termijn eindigend op 11 september 2015, onder de voorwaarden van het beroepen besluit van 30 januari 1997, aangevuld op 24 juli 1997 en aangevuld met hogervermelde bijzondere voorwaarden";

3. Ten gronde

Overwegende dat krachtens artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State slechts tot schorsing van de tenuitvoerlegging kan worden besloten onder de dubbele voorwaarde dat ernstige middelen worden aangevoerd die de vernietiging van de aangevochten akte of verordening kunnen verantwoorden en dat de onmiddellijke tenuitvoerlegging van de bestreden akte of verordening een moeilijk te herstellen ernstig nadeel kan berokkenen;

3.1. Ernstig middel

3.1.1. Standpunten van de partijen

Overwegende dat deze als volgt kunnen weergegeven worden :

3.1.1.1. De verzoekende partij voert in haar **derde middel** de schending aan van artikel 17 van het decreet van 28 juni 1985 betreffende de milieuvergunning (milieuvergunningsdecreet), van het zorgvuldigheidsbeginsel, en van de "afwezigheid van de rechtens vereiste feitelijke grondslag".

Zij klaagt in essentie aan dat dat de definitieve vergunning verleend is zonder zorgvuldig en behoorlijk onderzoek van de proefperiode. Voor de evaluatie zou de verwerende partij zich enkel gebaseerd hebben op twee emissiemetingen en twee rapporten. Op basis van die stukken zou evenwel niet kunnen worden besloten dat "het bedrijf zich aan de opgelegde voorwaarden hield, en evenmin dat, zonder aanvullende bijzondere voorwaarden, de risico's op hinder voor de mens en het leefmilieu tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt".

In de toelichting bij het middel worden de uitgevoerde emissiemetingen en rapporten inhoudelijk op de korrel genomen. De gedetailleerde kritiek van de verzoeker luidt als volgt :

"Inderdaad moet worden vastgesteld, inzake de metingen d.d. mei 1997 van VITO (de verzoekende partij heeft slechts kennis van het VITO-verslag, zoals neergelegd in de strafprocedure. Tijdens een plaatsbezoek in deze procedure is gebleken dat dit verslag niet een tiental maar 45 pagina's bevat. Het openbaar ministerie verzocht de dienst Milieu-inspectie het volledig rapport over te maken, maar heden is dat nog steeds niet gebeurd) :

- dat dit bedrijf slechts een 'voorlopig meetverslag' overmaakte aan de afdeling Milieu-inspectie. Het is alleszins dit voorlopig verslag dat als basis diende voor de evaluatie,
- dat deze metingen werden uitgevoerd, zonder dat de flexodrukmachine AMBER 608 (de grootste en meeste recente drukpers) werkte. Dat kan worden opgemaakt uit een brief d.d. 1 december 1997 van de n.v. MAFRANS zelf. In deze brief aan de Afdeling Milieuvergunningen deelt het bedrijf de metingen d.d. 17 november 1997 door SGS mede en specificeert zij 'Het verschil met de vorige 2 metingen bestaat hierin dat we nu onze nieuwe flexodrukmachine 'amber' mee hebben laten draaien',
- dat deze metingen alleszins niet kunnen gebruikt worden voor de evaluatie van de proeftermijn, nu ze juist van vóór de vergunningsbeslissing op proef d.d. 24 juli 1997 dateren,
- dat uit deze meting blijkt dat tijdens de meting een afzuigdebiet vóór de naverbrandingsinstallatie van slechts 551 mgC/Nm³ tot 1.225 MgC/Nm³ koolhydratenconcentratie werd gehaald.

Nu is de Rotamil-verbrandingsinstallatie geconcepieerd voor een afzuigconcentratie aan solventen van minimaal 2.600 mg/Nm³ koolhydraten tot maximaal 4.200 mg/Nm³ of gemiddeld 3.400 mg/Nm³. Deze minimale afzuigconcentratie is nodig om de installatie 'autoterm' te doen draaien, dit wil zeggen dat er zonder toevoer van bijkomende warmte (aardgas) verbranding op 800 °C kan worden onderhouden.

Die vaststelling is van belang :

Vooreerst houdt dergelijke lage solventenconcentratie (maximaal 1.225 mgC/Nm³ waar minimaal meer dan het dubbele nodig is) in dat slechts een goede verbranding kan worden gehaald mits constante gastoevoer. Zulks is bedrijfseconomisch totaal uitgesloten want uiterst kostelijk.

Bovendien beïnvloedt zo'n lage toevoer uiteraard resultaten. Waar een gemiddelde concentratie van 3.400 mgC/Nm³ een solventlozing van 56 kg per uur impliceert, werden tijdens de metingen slechts 6 kg per uur solventen geloosd, zijnde een fractie van de normale toestand, met voor het bedrijf abnormaal gunstige cijfers van dien.

- dat VITO zelf vaststelt dat tijdens het omschakelen van de ene warmtewisselaar naar de andere 'kortstondig niet gereinigde lucht rechtstreeks naar de schouw geleid (wordt)' en een oplossing hier een buffertank ('spoelluchttank om deze lucht op te vangen en later terug te sturen door de oxidator') is,
- dat de VITO-meetresultaten niet enkel piekemissies tot 600 mgC/Nm³ en de noodzaak van een buffertank aantonen, maar ook dat de emissienormen niet worden gehaald. Men kan zo verwijzen naar :
koolstofpatroon 601 op 26 mei 1997 (30 meetminuten !) : 261 mgC/Nm³ ethylacetaat na de verbranding
monster 636 op 28 mei 1997 : 136 mgC/Nm³ met 131 mg ethylacetaat, 60,9 Propylacetaat en 43,1 ethanol,
- dat de metingen ook de aanwezigheid van p-xyleen en toluen aantonen ! (Zie bv. monster 597),
- dat niet wordt vastgesteld welke inkten tijdens de metingen werden gebruikt. Dat heeft zijn belang vermits waterinkten niet vervuilen.

Wat de meting van SGS op 17 november 1997 betreft moet worden vastgesteld :

- dat deze meting beperkt is tot 52 minuten, van 12.23 uur tot 13.15 uur (middagpauze ?),
- dat niet wordt vastgesteld welke drukpersen in bedrijf zijn. Uit een brief van SGS dd. 29 december 1997 blijkt evenwel dat de Helio II drukpers op het moment van de metingen niet in bedrijf was,
- dat niet wordt vastgesteld welke inkten werden gebruikt,
- dat niet wordt bepaald hoe hoog de toevoer aan solventenconcentratie is vóór de naverbrandingsinstallatie,
- dat ook hier piekemissies tot 450 mgC/Nm³ werden gemeten.

Wat het 'verslag' d.d. 29 december 1997 betreft moet worden vastgesteld :

- dat het slechts een 'voorlopige' verantwoording betreft voor de capaciteit van de verbrandingsinstallatie. In het verslag wordt opgemerkt dat het afgasdebiet naar de verbrandingsinstallatie niet werd gemeten en in de loop van januari 1998 zal worden uitgevoerd,
- dat op 6 januari 1998 inderdaad een debietmeting van 5 minuten werd doorgevoerd, waaruit een

debiet van 14.500 Nm³/uur werd vastgesteld. Tegelijk stelde gerechtsdeurwaarder IDE bij p.v. vast welke machines in werking waren. Daaruit blijkt dat de Helio-2 drukmachine niet draaide.

Wat het 'rapport' van de bv MAETIS CONSULTANCY betreft, zij vaststelt :

- dat deze onderneming geen erkende deskundige in lucht is, noch in België, noch in Nederland, maar een adviesbedrijf dat werkt voor de grafische sector en de federaties van deze sector bijstaat in hun onderhandelingen met de overheid (een lobbybedrijf),
- dat dit adviesbureau geen eigen metingen uitvoerde, en haar bevindingen louter steunt op de voormelde metingen en er derhalve evenzeer de gebreken van overneemt,
- dat in dit rapport geurhinder niet wordt uitgesloten. In 'bijzondere' omstandigheden kan ook volgens dit lobbybedrijf hinder ontstaan".

De verzoeker besluit zijn middel met een aantal meer algemene vaststellingen :

- er is geen emissiemeting uitgevoerd op een ogenblik dat alle machines in de drukkerij in werking waren;
- de eerste tussenkomende partij heeft slechts éénmaal aan de verplichting tot het uitvoeren van zesmaandelijke emissiemetingen voldaan;
- de emissiemetingen die wel uitgevoerd werden hebben aangetoond dat de naverbrandingsinstallatie onvolledig werkt en dat er pieklozingen bestaan.

3.1.1.2. De verwerende partij antwoordt hierop :

"Het is niet moeilijk om over de feiten - en ook meetresultaten zijn feiten - van een complexe technische installatie te blijven polemiseren.

De verzoekende partij stampet een open deur in wanneer zij wil aantonen dat er restemissies zijn die hinder (kunnen) veroorzaken. Zoveel wordt in het bestreden besluit erkend :

(...)

De erkenning dat er in suboptimale omstandigheden hinder kan ontstaan houdt meteen de ontkenning in dat er in normale omstandigheden hinder zou zijn.

Deze normale omstandigheden betreffen de gewone exploitatie, gedurende dewelke ook de (gereduceerde)

piekmissies als onderdeel van de constante emissie geen aanleiding (kunnen) geven tot problemen.

De formulering van het restprobleem inzake geurhinder wordt in het bestreden besluit voorafgegaan door een evaluatie van metingen die uitwijzen dat de emissienormen van Vlarem II worden gerespecteerd. De verzoekende partij spreekt dit eigenlijk niet tegen, maar beweert dat de naverbrandingsinstallatie eigenlijk niet kan werken, of minstens niet autotherm (d.w.z. zonder toevoer van bijkomende warmte om de verbranding op 800 °C te houden) kan werken. Deze laatste hypothese wordt niet bewezen. Het tegendeel wordt vermeld op p. 7 initio van het bestreden besluit: er zijn het grootste deel van de tijd voldoende solventen om het proces autotherm te laten verlopen.

De verzoekende partij blijft eveneens in gebreke de overschrijding van de emissienormen precies aan te tonen, en in een kortstondige piekmissie (cfr. omschakeling van de ene warmtewisselaar naar de andere) sluit dit niet uit, doch laat niet toe om te concluderen tot een overschrijding van de emissiegrenswaarden die zijn vastgesteld in Vlarem II. Het bestreden besluit zegt precies dat deze waarden niet worden overschreden (p. 12 initio).

De verzoekende partij begint zichzelf tegen te spreken waar zij beweert dat de metingen door SGS d.d. 17 november 1997 niet kunnen worden gebruikt voor de evaluatie van de proeftermijn, omdat ze dateren van vóór de vergunning op proef d.d. 24 juli 1997 (p. 14 van de vordering tot schorsing).

De verzoekende partij stelt veel vragen, maar brengt niet het bewijs aan van zijn stelling, en brengt daardoor de redenering van de minister niet in het gedrang.

Deze redenering is, kort gezegd, dat gedurende de proeftijd de algemene en sectorale voorwaarden Vlarem II, de bijzondere voorwaarden en het besluit van de bestendige deputatie van de provincieraad van Vlaams-Brabant d.d. 30 januari 1999 en de aanvullende en de bijzondere voorwaarden uit het ministerieel besluit van 24 juli 1997 in zodanige mate werden nageleefd - er is een fikse kritiek op de stiptheid van de naleving- (p. 8 e.v. van het bestreden besluit) zodat de geurhinder alleen in suboptimale omstandigheden nog aanwezig is.

Om deze overblijvende hinder maximaal te verminderen, werden opnieuw aanvullende voorwaarden opgelegd (zie randnummer 11).

Het kan in redelijkheid niet worden beweerd dat er na het verstrijken van de proeftermijn geen mogelijkheid was om op grond van de samen genomen gegevens van het dossier te besluiten tot het verlenen van een definitieve vergunning mits, zoals gezegd, nieuwe aanvullende voorwaarden op te leggen".

3.1.1.3. De eerste tussenkomende partij stelt van haar kant :

"Aangezien andermaal wordt benadrukt dat de emissienormen, zoals opgelegd door Vlarem II, worden gerespecteerd door de n.v. MAFRANS, zoals blijkt uit diverse uitgevoerd controles en metingen;

dat de opgemeten waarden zelfs ver beneden de toegelaten normen liggen; (cfr. supra);

dat een kortstondige piekmissie op zich niet bewijst als zouden de emissiegrenswaarden, bepaald in Vlarem II, overschreden worden.

Aangezien het bestreden besluit bevestigt dat tijdens de proeftijd de algemene, sectorale en bijzondere voorwaarden nageleefd zijn;

dat er besloten wordt dat enkel in suboptimale omstandigheden nog sprake zou kunnen zijn van geurhinder, zoals precies uitvoerig toegelicht in het bestreden besluit onder verwijzing naar de uitgevoerde metingen, de bereikte resultaten etc.;

dat om deze resthinder andermaal te reduceren nog bijkomende voorwaarden opgelegd zijn door het bestreden besluit;

dat derhalve het bestreden besluit de vergunning definitief heeft toegekend doch precies onder bevel van bijkomende voorwaarden met het oog op verdere beheersing van eventuele resthinder".

3.1.2. Bespreking

Overwegende dat het middel ernstig is om de volgende redenen:

3.1.2.1. Een proefvergunning heeft tot doel de vergunningverlenende overheid toe te laten om proefondervindelijk na te gaan welke weerslag een hinderlijke inrichting heeft op de omgeving en het leefmilieu zodat die overheid met kennis van zaken kan oordelen of een "definitieve" vergunning kan verleend worden.

Het lijkt vanzelfsprekend dat de overheid bij het nemen van de "definitieve" beslissing rekening dient te houden met de vaststellingen die tijdens de proefperiode werden gedaan, zoniet zou de proefvergunning zinloos zijn geweest.

3.1.2.2. In het proefvergunningsbesluit van 24 juli 1997 werd overwogen dat "een volledige verbranding (van de afvalgassen), zonder piekmissies, derhalve een vereiste is", dat "deze pieken door het plaatsen van een buffertank...kunnen vermeden worden" en verder dat "de efficiëntie van een dergelijke buffertank of eventueel andere gelijkwaardige maatregelen moet blijken uit de opgelegde emissiemetingen", om ten slotte te besluiten dat over de vraag of de milieueffecten van de inrichting tot een aanvaardbaar niveau zullen kunnen worden beperkt "pas definitief uitsluitsel kan worden gegeven na evaluatie van de reële exploitatie".

De piekmissies vormden dus de inzet van de proefperiode.

Dit lijkt ook te moeten afgeleid worden uit de bijzondere voorwaarden die opgelegd werden in de proefvergunning.

Een buffertank of een gelijkwaardig systeem diende geplaatst te worden vóór 1 november 1997.

Na die plaatsing zouden normalerwijze drie emissiemetingen moeten hebben plaatsgevonden. Die metingen moesten niet enkel de gemiddelde emissies meten maar ook (en in het bijzonder) de "ogenblikkelijke" emissies, wat er duidelijke lijkt op te wijzen dat tijdens de proefperiode moest worden nagegaan of de buffertank (of een gelijkwaardig systeem) een voldoende positief effect had op de pieklozingen.

Die specifieke aandacht voor de pieklozingen lijkt een gevolg te zijn van de herhaalde klachten van omwonenden en de bijzondere ligging van de inrichting in een gebied, omgeven door een dicht bebouwd woongebied.

De overweging in het bestreden besluit dat uit de evaluatie van de proefperiode blijkt dat de

"emissiegrenswaarden in normale omstandigheden kunnen gehaald worden" toont derhalve niet aan dat het probleem dat de inzet vormde van de proefvergunning, grondig beoordeeld werd bij de definitieve uitspraak over de vergunningsaanvraag.

3.1.2.3. Integendeel laat het bestreden besluit uitschijnen dat de piekmissieproblemen niet zijn opgelost.

Het geeft immers uitdrukkelijk toe dat het "niet uitgesloten is dat problemen zich voordoen bij zgn. suboptimale omstandigheden" en vermeldt als dergelijke omstandigheden o.m. "opstart" en "ongunstige meteorologische situaties".

Uit de vaststelling in het proefvergunningsbesluit dat "de thermische naverbrander elke morgen dient te worden opgestart en op temperatuur dient te worden gebracht" kan worden afgeleid dat de bedoelde "suboptimale" omstandigheden zich frequent kunnen voordoen.

Bovendien wordt in de bestreden beslissing, via bijzondere vergunningsvoorwaarden, een nieuwe emissiemeting en een nieuw onderzoek naar de werking van de naverbrandingsinstallatie opgelegd, wat alleen maar verklaard lijkt te kunnen worden doordat de proefperiode zelf onvoldoende nieuwe gegevens heeft opgeleverd.

3.1.2.4. Voorts valt in de huidige stand van de rechtspleging niet goed in te zien op basis van welke proefondervindelijke gegevens de verwerende partij heeft kunnen besluiten dat de milieueffecten tot een aanvaardbaar niveau kunnen worden beperkt, nu de eerste tussenkomende partij na het treffen van de maatregelen gelijkwaardig aan de plaatsing van een buffertank, slechts één emissiemeting met een duur van slechts 52 minuten, op een middag van 12u23 tot 13u15, heeft laten uitvoeren.

Dit tijdstip voldoet bovendien niet aan de bijzondere voorwaarden van de proefvergunning, die voorschreven dat de meetperiode de opstartfase van de drukpersen moest bevatten.

Ten slotte is het niet zeker dat op dat ogenblik alle drukmachines in werking waren, vermits in een brief van de SGS ECO CARE, gericht aan de exploitant, werd gesteld dat "de Helio II drukpers niet in dienst (was)".

Blijkens de bijzondere voorwaarden opgelegd in de proefvergunning moesten nog twee emissiemetingen volgen.

3.1.2.5. Noch de verwerende, noch de eerste tussenkomende partij, kunnen er zich op beroepen dat in het bestreden besluit een nieuwe emissiemeting in het vooruitzicht wordt gesteld.

De eerste tussenkomende partij had immers die metingen reeds moeten laten uitvoeren tijdens de proefperiode, doch heeft dit nagelaten.

In die omstandigheden getuigt het van onzorgvuldig bestuur en van een miskennis van de notie proefvergunning dat de verwerende partij desondanks een vergunning tot 2015 verleent, zich vergenoegend met het nogmaals opleggen van een meting.

Dergelijke vergunning lijkt alleen te kunnen opgelegd worden indien vaststaat dat de hinder een aanvaardbaar niveau niet zal overschrijden;

3.2. Moeilijk te herstellen ernstig nadeel

3.2.1. Standpunten van de partijen

Overwegende dat de partijen volgende argumenten ontwikkelen :

3.2.1.1. De verzoeker voert o.m. aan dat de inrichting ernstige geurhinder veroorzaakt en bovendien dat de geloosde solventdampen gezondheidsperikelen te weegbrengen (zoals hoofdpijn, ademhalingsproblemen, oog- en keelirritaties).

Hij wijst erop dat hij één van de omwonenden is die het meest en in de ergste mate te lijden heeft door de hinder en dat hij dagelijks die hinder moet ondergaan, zowel bij westenwind als bij windstilte.

De mogelijkheid van geurhinder zou trouwens uitdrukkelijk erkend worden door de bestreden beslissing omdat daarin gesteld is dat het niet uitgesloten is dat er zich in "suboptimale" omstandigheden problemen voordoen.

Ten slotte is de verzoekende partij de mening toegedaan dat de afwijzing van de schorsingsvorderingen die eerder tegen de basisvergunning en tegen de proefvergunning zijn ingesteld niet wegneemt dat thans een moeilijk te herstellen ernstig nadeel bestaat, of dat op zijn minst het risico daarvoor effectief aanwezig is.

Het zou bovendien bijzonder moeilijk zijn om aan te tonen dat de beweerde geurhinder ernstig en reëel is.

3.2.1.2. Door de verwerende partij wordt "in redelijkheid" niet ontkend dat er sporadisch geurhinder zou kunnen ontstaan in welbepaalde "suboptimale omstandigheden".

De ernst van die hinder zou evenwel niet aangetoond zijn. Daaomtrent stelt zij in de nota het volgende :

"32. Aan de orde is dan de vraag of het nadeel uit geurhinder ernstig is en moeilijk te herstellen.

Het feit dat er gedurende vier jaar een hinderprobleem is, zegt niets over de ernst ervan, in functie van het bestreden besluit.

De verzoekende partij zal erkennen dat de hinder gedurende de periode waarover hij spreekt in elk geval moet zijn afgenomen. De historische situatie is inderdaad deze van exploitatie zonder naverbrandingsinstallatie. Vandaag is een geoptimaliseerde naverbrandingsinstallatie in werking. Deze installatie brengt de emissies beneden de grenswaarden VLAREM II, en het is niet bewezen dat de resthinder ernstig is. De verbetering blijkt ook objectief uit de resultaten van de opeenvolgende metingen die zijn vermeld in het evaluatieverslag van het zogenaamde gelijkwaardige systeem (stukken 9 en 10).

In de welomschreven hypothesen van suboptimale omstandigheden is er geen sprake van een permanente of continue hinder. De suboptimale omstandigheden doen zich slechts in bepaalde uitzonderlijke bedrijfsomstandigheden voor, en het is niet bewezen dat de frequentie zodanig zou zijn dat er van ernstige hinder kan worden gesproken. De verzoekende partij zegt hierover niets.

Het bestreden besluit vermeldt dat de thermische naverbrander zorgt voor meer dan 98 % verwijdering van de hindergevende solventen (p. 12 van het bestreden besluit).

De verzoekende partij spreekt dit niet tegen.

De ernst van het nadeel wordt verder beïnvloed door de persoonlijke gevoeligheid van diegene die wordt getroffen. Dit is een subjectief element dat niet toelaat om zonder meer te besluiten tot de ernst van de hinder, in functie van het door de verzoekende partij te bewijzen MTHEN.

(...)

33. Het bestreden besluit legt continue metingen op, alsook een doorlichting van de naverbrander, met onderzoek om emissies in de suboptimale omstandigheden te beletten. Terzelfder tijd moet worden onderzocht hoe de pluimstijging van de emissie kan worden verbeterd, zodat ook aan de hinder uit de emissie desgevallend nog verbeteringen kunnen worden aangebracht.

Deze voorwaarden zijn niet te beschouwen als een nadelige erkenning, doch als de wil van de beslissingsnemende overheid om de resthinder nog verder te bestrijden.

In deze omstandigheden, en rekening houdend met de toepassing van de BBT, moet worden besloten dat de schorsing van het besluit alleen kan leiden tot een verminderde bescherming van de verzoekende partij. Het beweerd ernstig nadeel zal niet ophouden te bestaan indien het bestreden besluit wordt geschorst, wel integendeel.

34. Enkele argumenten van de verzoekende partij verdienen een opmerking.

De vierde drukmachine die in het bestreden besluit definitief wordt vergund, was ook tijdens de proefperiode in bedrijf. Over deze ingebruikneming zegt het auditorsverslag dd. 14 januari 1998 in de zaak G/A 25.995/7-16.030 (sic) dat het niet evident is om aan te nemen dat op grond van deze ingebruikneming moet worden beslist tot het MTHEN, in tegenstelling tot wat in het arrest nummer 63.008 d.d. 07 november 1996 werd vastgesteld.

Deze argumentatie blijft onverminderd gelden.

Ook het aantal klachten is op zichzelf niet relevant, zelfs al zou deze worden bevestigd door het college van burgemeester en schepenen van de gemeente Haacht, en ondersteund door medische attesten.

Medische attesten beschrijven minstens mede een subjectief beleven, en het aanduiden van het oorzakelijk verband tussen gezondheidsklachten en de hinder staat niet op vanzelfsprekende wijze vast. De actualiteit van de medische attesten moet nauwkeurig worden onderzocht, in functie van de aanpassingen, c.q. verbeteringen, van de installaties.

De verzoekende partij erkent zelf dat de realiteit en de ernst van de geurhinder moeilijk is aan te tonen. Dit geldt ook voor de omweg van het medische attest.

Het feit dat 70 personen zich in een strafprocedure tegen de NV MAFRANS burgerlijke partij stellen, is niet relevant voor de beoordeling van de ernst en de moeilijke herstelbaarheid van een nadeel.

Overigens lijkt deze burgerlijke partijstelling nog niet ontvankelijk en gegrond te zijn verklaard.

Aan de grondvoorwaarden van een moeilijk te herstellen nadeel lijkt niet te zijn voldaan, in het bijzonder niet omdat het omschreven probleem van resthinder (2 % uitstoot ?) geen ernstige hinder kan veroorzaken.

35. Het is betekenisvol dat alle eerdere schorsingsvorderingen werden verworpen, wegens afwezigheid van een geldig MTHEN.

Indien dit MTHEN eerder niet bestond, bestaat het a fortiori nu niet meer, omdat de hinder niet kan zijn toegenomen op grond van de bijkomende voorwaarden van het bestreden besluit, niet ernstig(er) kan geworden zijn, en in het algemeen omdat de naverbrandingsinstallatie nauwkeurig en blijvend zal worden onderzocht, met het oog op verbeteringen.

Terzake beschikt de verzoekende partij over middelen tot handhaving van het bestreden besluit".

3.2.1.3. De eerste tussenkomende partij betwist dat de drukactiviteiten geurhinder teweegbrengen.

Voorts wijst zij erop dat de ernst van de beweerde nadelen ontkracht worden doordat verzoeker eerst "drie maanden" na de datum van de bestreden beslissing een vordering tot schorsing heeft ingeleid, dat hij door zijn "voorstelling van feiten" zelf tekortschiet aan "zijn schadebeperkingsverplichting die op hem als zorgzame burger weegt" (sic), dat de gemeten emissies ver beneden de normen van Vlarem II liggen, dat de beweerde geurhinder en medische klachten "persoonlijk" en "subjectief" zijn, dat het bedrijfsgebouw er eerst was en ten slotte dat de vroegere schorsingszaken allemaal afgewezen zijn wegens het ontbreken van een moeilijk te herstellen ernstig nadeel;

3.2.2. Bespreking

Overwegende dat ook deze schorsingsvoorwaarde is vervuld, en dit om de volgende redenen :

3.2.2.1. De uitspraken die de Raad van State in de arresten nrs. 63.008 en 72.610 heeft gedaan zijn moeten niet tot de conclusie leiden dan ook in deze niet aan de desbetreffende schorsingsvoorwaarde is voldaan.

Het eerstvermelde arrest werd gewezen, op 7 november 1996, ten verzoeken van anderen dan de huidige verzoeker en had betrekking op de initiële vergunning van 15 februari 1996, daar waar de voorliggende vergunning een uitbreiding van de inrichting toestaat.

Het tweede arrest betrof de proefvergunning, die slechts een geldingsduur van twee jaar had, terwijl de bestreden vergunning loopt tot 11 september 2015.

3.2.2.2. De verwerende partij en het bestreden besluit geven zelf expliciet toe dat geurhinder mogelijk is.

Gesteld wordt dat zich problemen kunnen voordoen bij zgn. "suboptimale omstandigheden".

Hoger, onder punt 3.1.2.3, werd reeds vastgesteld dat de bedoelde omstandigheden zich frequent kunnen voordoen.

3.2.2.3. De gevolgen van het bestreden besluit kunnen niet met kennis van zaken worden ingeschat, precies doordat, zoals bij de bespreking van het ernstig bevonden middel is gebleken, de eerste tussenkomende partij tijdens de proefperiode heeft nagelaten de opgelegde metingen uit te voeren en doordat het bestreden besluit de vergunning verleent zonder dat voorafgaandelijk behoorlijke metingen betreffende de piekmissies werden uitgevoerd.

3.2.2.4. Onder meer om dezelfde redenen kan ook geen rekening worden gehouden met de aanvraag, die ter terechtzitting door de eerste tussenkomende partij ter kennis werd gebracht, tot het plaatsen van een buffer-tank.

In deze dient de Raad van State trouwens te statueren over de thans in rechte geldende vergunnings-toestand.

3.2.2.5. Uit het bovenstaande volgt dat het risico op een moeilijk te herstellen ernstig nadeel in hoofde van de verzoeker aangetoond is;

3.3. Overwegende dat bijgevolg voldaan is aan de voorwaarden gesteld in artikel 17, § 2, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State die vervuld moeten zijn wil een vordering tot schorsing worden toegewezen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

De verzoeken tot tussenkomst van de n.v. MAFRANS en van de gemeente HAACHT in het administratief kort geding worden ingewilligd.

Artikel 2.

Bevolen wordt de schorsing van de tenuitvoerlegging van het besluit van de Vlaamse minister van leefmilieu en tewerkstelling van 20 januari 1999 waarbij, na een proeftermijn, aan de n.v. MAFRANS definitief de vergunning wordt verleend voor de uitbreiding van een drukkerij, gelegen aan de Grote Baan 276 te Haacht.

Artikel 3

Dit arrest zal worden bekendgemaakt op dezelfde wijze als het geschorste besluit.

Artikel 4.

De uitspraak over de bijdrage in de betaling van de kosten van de vordering tot schorsing wordt uitgesteld.

De kosten van de tussenkomsten, bepaald op tienduizend frank, komen ten laste van de tussenkomende partijen, elk voor de helft.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op negenentwintig juni 1900 negenennegentig, door :

de H. R. STEVENS, wnd. kamervoorzitter, staatsraad,
Mevr. A. WIJNANTS, griffier.

De griffier,

De voorzitter,

A. WIJNANTS.

R. STEVENS.